CYNGOR LLYFRAU CYMRU
BOOKS COUNCIL of WALES

Grantiau Cyhoeddi Cymraeg

Canllawiau ac Amodau: Taliadau i Awduron – Arian B

Cyngor Llyfrau Cymru / Books Council of Wales
Castell Brychan Aberystwyth Ceredigion SY23 2JB
01970 624 151 llyfrau.cymru

An English-language version of this document is also available /
Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg

Dyddiad adolygu: 30 Ebrill 2025

A Canllawiau

1 Amcanion a Chefndir

Amcan y cynllun yw galluogi cyhoeddwyr i gynnig grantiau, prynu amser, comisiynau a thaliadau eraill i awduron llyfrau Cymraeg sy'n debyg o dderbyn grant cyhoeddi.

2 Cymhwyster

Pwy sy'n gymwys i ymgeisio?

Mae'r cynllun yn agored i gyhoeddwyr sy'n gymwys i dderbyn grantiau cyhoeddi Cyngor Llyfrau Cymru.

Ym mhob achos, y cyhoeddwr fydd yn gwneud cais i'r Cyngor Llyfrau, nid yr awdur. Os oes gan awdur ddiddordeb yn y cynllun, dylai gysylltu â chyhoeddwr.

Pa awduron a llyfrau sy'n gymwys i dderbyn cefnogaeth?

- Mae'r grantiau ar gael ar gyfer amrywiaeth eang o lyfrau i blant ac oedolion. Rhoddir y grantiau ar gyfer llyfrau sy'n addas i geisio am grant cyhoeddi gan y Cyngor Llyfrau yn unig.
- Gellir defnyddio arian Cynllun B i gynnig comisiynau neu ffioedd o hyd at £3,000 i dalu awduron, golygyddion cyfresi a chyfieithwyr ar gyfer ystod eang o lyfrau sy'n addas i geisio am grant cyhoeddi.
- Os yw awdur wedi derbyn ysgoloriaeth o ffynhonnell arall, dylid ymgynghori â'r Cyngor Llyfrau cyn cynnig Arian-B iddo/i am yr un darn o waith.
- Wrth drafod â'r cyhoeddwr bydd y Cyngor yn ystyried os oes perygl o ariannu dwbwl. Gweler Atodiad 1 am restr o ystyriaethau a goblygiadau posibl.
- Mae'r Cyngor Llyfrau am annog datblygu awduron newydd, yn ogystal â chefnogi awduron profiadol.
- Gyda rhai llyfrau bydd angen cydweithio, e.e. rhwng arbenigwr ar bwnc ac ysgrifennwr. Mewn sefyllfa felly gellir rhannu'r comisiwn/ffi rhwng y ddau awdur fel ei gilydd.
- Ni ellir rhoi arian Cynllun B i awdur ysgrifennu llyfr am bobl sy'n fyw os nad yw'r bobl hynny yn dymuno i'r awdur ysgrifennu'r llyfr nac yn fodlon cydweithio â'r awdur ar y gwaith.

3 Y Grant

- Cynigir grantiau o hyd at £3,000 o Gynllun B tuag at daliadau comisiwn a hefyd i dalu ffioedd am waith sy'n dod yn ddigymell. Yn gyffredinol, ni ellir talu mwy na £3,000 tuag at un llyfr o dan y cynllun hwn, ond gellir cynnig hyd at £4,000 i wrthrych hunangofiant.
- Bydd cyhoeddwyr rhaglen yn derbyn cyllideb flynyddol ar gyfer y cynllun hwn, i'w wario ar unrhyw lyfrau o'u dewis hwy nad ydynt yn cael tâl o dan Gynllun A.
- Dylai unrhyw gyhoeddwr sy'n dymuno ymgeisio am gyllideb flynyddol wneud hynny ym mis Hydref bob blwyddyn drwy lenwi'r ffurflen bwrpasol a anfonir gan yr Adran Datblygu Cyhoeddi. Trafodir y ceisiadau yng nghyfarfod yr Is-bwyllgor ym mis Tachwedd a cheir cyfle i newid y cais rhwng Tachwedd a diwedd Ionawr drwy ymgynghori â'r Swyddog Datblygu Cyhoeddi. Bydd y gyllideb flynyddol derfynol yn cael ei chadarnhau mewn llythyr cynnig yn dilyn cyfarfod yr Is-bwyllgor ym mis Mawrth bob blwyddyn.
- Mae'n bosib i gyhoeddwyr llai sy'n cynhyrchu nifer dda o gyfrolau unigol yn rheolaidd – tua 8 y flwyddyn – wneud cais am gyllideb B, ond dylid trafod gyda'r Adran Datblygu Cyhoeddi yn y lle cyntaf.
- Mae'n bosibl i bob cyhoeddwr wneud ceisiadau unigol am arian o dan y cynllun hwn.

Cyffredinol

- Bydd y taliadau hyn yn ychwanegol at daliadau breindal arferol.
- Dylai cyhoeddwr drafod â phob awdur er mwyn cael gwybod os oes ceisiadau eraill ar y gweill ar eu cyfer. Mae'n bosibl i awdur weithio ar fwy nag un llyfr a noddir ar yr un pryd, ond ni all cyfanswm yr holl daliadau awdur o fewn un flwyddyn fod yn fwy na £15,000.

4 Blaenoriaethau a Meini Prawf ar Gyfer Cloriannu Ceisiadau

Mae cyhoeddwr sy'n derbyn Cyllideb Arian B yn rhydd i wario'r gyllideb (o fewn canllawiau ac amodau'r cynllun) ar unrhyw lyfr o fewn ei raglen **nad yw'n llyfr Cynllun A**.

Yn achos cyhoeddwyr eraill, bydd Cyngor Llyfrau Cymru yn ystyried sut y mae'r comisiynau arfaethedig yn debyg o gyfoethogi'r ddarpariaeth yn gyffredinol. Gwahoddir ymgeiswyr i gysylltu â'r Adran Datblygu Cyhoeddi ymlaen llaw ynglŷn â'r blaenoriaethau ar y pryd.

Croesewir yn arbennig:

- hunangofiannau poblogaidd, a hunangofiannau sy'n cynnig amrywiad ar y ffurf gronolegol draddodiadol, gan roi ystyriaeth yn benodol i hunangofiannau gan ferched yn ogystal â dynion o gefndiroedd ethnig amrywiol.
- llyfrau poblogaidd sy'n gynrychioliadol o ran amrywiaeth cymdeithas a chydag ystyriaeth wedi ei roi i leisio profiadau bywyd awduron du, Asiaidd ac o leiafrifoedd ethnig, yn ogystal ag eraill gyda'r priodoleddau a amddiffynnir yn neddf Cydraddoldeb 2010.

5 Sut a Phryd i Ymgeisio

- Rhaid i gyhoeddwyr rhaglen sy'n derbyn cyllideb flynyddol ar gyfer Arian-B gyflwyno rhestr o'r teitlau y bwriedir gwario arnynt i Is-bwyllgor mis Tachwedd. Nid oes angen brasluniau na thaflenni gwybodaeth (AIs), ond rhaid cynnwys disgrifiadau byr ar y tabl a ddarperir gan yr Adran Datblygu Cyhoeddi fel y gall yr Is-bwyllgor benderfynu a oes unrhyw deitl na ellir ei gefnogi, e.e. llyfr na fyddai wedyn yn gallu cael ei gefnogi gyda grant cyhoeddi.
- Gall cyhoeddwr nad yw'n derbyn cyllideb flynyddol gyflwyno cais unigol am arian B i unrhyw gyfarfod o'r Is-bwyllgor a rhaid ei gyflwyno ar y ffurflen gais sydd i'w chael o'r cyfeiriad ar ddiwedd y ddogfen hon. Rhaid cyflwyno disgrifiad o'r hyn a fwriedir, ynghyd â braslun o'r gwaith. Croesewir sampl byr yn ogystal.

Mewn achosion eithriadol gellir ystyried ceisiadau rhwng cyfarfodydd a'u cadarnhau yn y cyfarfod ffurfiol canlynol.

Os cynigir grant, gwneir hynny yn unol â'r amodau cyffredinol (gweler Adran B isod), yn ogystal ag unrhyw amodau arbennig a bennir yn achos cais unigol am arian B. **Disgwylir i bob ymgeisydd ymrwymo i'w derbyn wrth gyflwyno cais.**

Bydd cystadlu brwd am y grantiau hyn: y mae'n bwysig, felly, bod pob ymgeisydd yn dadlau ei achos yn y dull llawnaf posibl.

6 Talu'r Grantiau

Yn achos Cynllun B dylai cyhoeddwr hawlio'r taliadau, trwy gyflwyno ffurflen hawlio, yn ôl fel y telir hwynt i'r awduron. Disgwylir i gyhoeddwyr rhaglen gyflwyno cytundebau B Awdur a/neu anfonebau'r awduron/addaswyr wrth hawlio'r taliadau. Disgwylir y bydd cyhoeddwyr rhaglen a chyhoeddwyr teitlau unigol fel ei gilydd yn talu'r awdur o fewn mis i dderbyn y taliad gan y Cyngor Llyfrau.

7 Monitro a Gwerthuso'r Gwaith a Gefnogwyd

Bydd Cyngor Llyfrau Cymru'n gofyn am ffigurau gwerthiant ar gyfer pob llyfr a gefnogir gan y Grant Cyhoeddi yn y dull arferol.

Yn achos y cyhoeddwyr rhaglen, bydd eu holl lyfrau grant yn cael eu cloriannu'n flynyddol.

Cymerir y ffactorau hyn i ystyriaeth wrth gloriannu ceisiadau pellach gan yr un awdur.

B Amodau Cyffredinol

1

Cynigir y grant ar sail y wybodaeth yn y cais, ac mewn unrhyw ohebiaeth atodol. Ceidw Cyngor Llyfrau Cymru yr hawl i ailystyried y grant mewn achosion lle nad yw'r gwaith a ysgrifennir yn cyfateb i'r manylion a roddir ar y ffurflen gais.

2

Rhaid i'r sawl sy'n derbyn grant gydymffurfio ag unrhyw amodau a gofynion ychwanegol a nodir yn y cynnig grant ffurfiol neu mewn unrhyw lythyr eglurhaol.

3

Os na chyflenwir y dibenion y cynigiwyd y grant ar eu cyfer mewn da bryd, neu os na chydymffurfir â'r amodau perthnasol, gall Cyngor Llyfrau Cymru fynnu fod y derbynnydd yn dychwelyd y cyfan neu ran o unrhyw grant allai fod wedi cael ei dalu.

4

Lle y comisiynir gwaith, dylai'r awdur dderbyn cytundeb comisiynu, yn cynnwys telerau ac amserlen ar gyfer y gwaith a'r taliadau.

5

Mewn achos lle mae cyd-awdur yn gyfrifol am ysgrifennu'r testun, disgwylir bod enw'r cyd-awdur yn ymddangos un ai ar glawr y llyfr neu ar y dudalen deitl.

6

Mae'r holl daliadau awdur yn ychwanegol at y taliadau breindal a nodir yn y cytundeb cyhoeddi rhwng y cyhoeddwr a'r awdur.

7

Ni ellir talu mwy na £3,000 ar gyfer unrhyw un llyfr o gronfa Cynllun B (ac eithrio gwrthrych hunangofiant sy'n gallu derbyn hyd at £4,000).

8

Yn achos llyfrau Cynllun B, dylai'r awdur dderbyn unrhyw daliad awdur a hawliwyd oddi wrth y Cyngor Llyfrau o dan y cynllun o fewn mis i'r taliad gyrraedd y cyhoeddwr.

9

Fel arfer mae'n rhaid sicrhau o leiaf chwe mis rhwng cyhoeddi llyfrau tebyg gan yr un awdur. Os yw'r awdur yn cyhoeddi'n fuan gyda chyhoeddwr arall, dylid ymynghori â'r Adran Datblygu Cyhoeddi i gael eglurdeb ar hyn.

10

Ni all yr un awdur dderbyn cyfanswm o fwy na £15,000 mewn un flwyddyn ariannol o'r gronfa awduron (Arian A a B).

11

Os na chyflenwir y dibenion y cynigiwyd y grant ar eu cyfer, neu ddim mewn da bryd, neu os na chydymffurfir â'r amodau perthnasol, gall CLLC (drwy'r cyhoeddwyr) fynnu bod y derbynnydd yn dychwelyd y cyfan neu ran o unrhyw grant allai fod wedi cael ei dalu.

12

Oni bydd cyfrol yn cael ei chyhoeddi oherwydd **marwolaeth** yr awdur, rhoddir gwybod i'r Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi, a gofynnir i'r aelodau benderfynu a ddylai'r grant gael ei ad-dalu ai peidio.

13

Os bydd awdur yn **methu â chyflawni'r** waith am ba bynnag reswm (yn cynnwys salwch tymor hir, amgylchiadau personol a gofynion eraill), bydd y grant yn dod i ben ar ôl pum mlynedd a disgwylir i'r cyhoeddwr gyflwyno cais arall os yw'n dymuno cael grant newydd ar gyfer y gyfrol. Gall Cyngor Llyfrau Cymru fynnu bod y derbynnydd yn dychwelyd y cyfan neu ran o unrhyw grant allai fod wedi cael ei dalu a/neu gellir trosglwyddo'r taliadau hynny i gyfrol/cyfrolau eraill o eiddo'r un cyhoeddwr.

14

Oni chyhoeddir cyfrol oherwydd amgylchiadau'r awdur, bydd gan y cyd-awdur a/neu'r golygydd hawl i gael eu talu am y gwaith y maent wedi'i gwblhau, os yw'n berthnasol.

15

Oni bydd cyfrol yn cael ei chyhoeddi oherwydd bod cais am grant cyhoeddi unigol wedi'i wrthod gan yr Is-bwyllgor Cyhoeddi, a bod yr awdur eisoes wedi derbyn grant A/B Awdur, gofynnir i aelodau'r Is-bwyllgor benderfynu a ddylai'r grant gael ei ad-dalu ai peidio.

16

Os bydd awdur yn dymuno **newid cyhoeddwr** am ba bynnag reswm, disgwylir i'r cyhoeddwr gwreiddiol roi gwybod am hynny i'r Adran Datblygu Cyhoeddi. Gall y cyhoeddwr drosglwyddo'r grant A Awdur i'r cyhoeddwr newydd gyda'r awdur, ond disgwylir i'r cyhoeddwr newydd lunio cytundeb fydd yn amlinellu'r amserlen gyhoeddi, ac anfon copi o'r cytundeb i'r Adran Datblygu Cyhoeddi. Os na fydd cyhoeddwr newydd yn fodlon derbyn y comisiwn, bydd disgwyl i'r awdur ad-dalu'r arian i'r Cyngor Llyfrau. Dylai'r cytundeb rhwng y cyhoeddwyr a'r awdur ddarparu ar gyfer hyn.

17

Disgwylir i lyfr a anelir at ddysgwyr sy'n derbyn grant gan y Cyngor gydymffurfio â safonau iaith y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Felly, rhaid i'r llyfrau fynd trwy Dîm Golygyddol CLLC i'w golygu i'r safonau hynny, yn ogystal â'u prawf ddarllen. O fynd trwy'r broses hon bydd y llyfr yn gallu dwyn brand cyfres Amdani a chael ei hyrwyddo trwy rwydwaith y Ganolfan. Dylai'r cyhoeddwr ymgynghori â Thîm Dylunio CLLC er mwyn sicrhau bod y dyluniad yn cydymffurfio â'r gyfres.

18

Disgwylir i bob llyfr gwreiddiol sy'n derbyn grant gan y Cyngor gael ei gyhoeddi fel e-lyfr yn ogystal, a'i osod ar ffolio.cymru ar yr un pryd a'r cyhoeddiad papur neu o fewn chwe mis, fan bellaf.

Atodiad 1

Wrth ddyfarnu arian o dan gynlluniau Arian A ac Arian B bydd yr Is-bwyllgor a'r Cyngor Llyfrau yn ystyried y cwestiynau canlynol:

- A yw'r awdur wedi derbyn cyflog amser llawn er mwyn gweithio ar y deunydd sy'n cael ei gyhoeddi?
- A gafodd unrhyw fath o gydnabyddiaeth ariannol, megis cyfnod o absenoldeb sabothol â thâl, ariannu grant (o ffynhonnell heblaw'r Cyngor Llyfrau), ysgoloriaeth, bwrsariaeth neu wobr ariannol ei dyfarnu er mwyn gweithio ar y deunydd a baratowyd ar gyfer y prosiect cyhoeddi?
- A oes ffynhonnell o ariannu megis y rhai a restrir uchod ar gael ar gyfer y gwaith arfaethedig?
- A oes cysylltiad rhwng y gwaith sydd i'w gyhoeddi â'r swydd a ddelir gan yr awdur?
- Os yw'r awdur yn cael ei gyflogi gan brifysgol, a fydd y cyhoeddiad arfaethedig yn cael ei gyflwyno ar gyfer Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (REF)?
- A yw'r gwaith wedi'i gwblhau y tu allan i oriau gwaith neu yn ychwanegol i'r cyfrifoldebau disgwyliedig sy'n gysylltiedig â swydd?
- Oni bai bod ariannu'n cael ei ddyfarnu a fyddai'r gwaith yn debygol o gael ei gyhoeddi?
- A yw'r cais yn cyflwyno achos digonol cryf am yr angen i ariannu?

Os bydd yr Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi o'r farn bod y gwaith wedi cael ei ariannu, neu y dylid ei ariannu, o ffynhonnell ar wahân i'r Cyngor Llyfrau byddant yn ystyried y dewisiadau canlynol:

- Darparu ariannu ar gyfer dim mwy na 50% o'r uchafswm a ganiateir gan y cynllun*.
- Mewn achosion lle nad yw'r Is-bwyllgor wedi'i argyhoeddi bod angen digonol wedi'i amlygu a bod y gwaith wedi derbyn arian sylweddol o ffynhonnell arall yna gellir gwrthod y cais am ariannu.

* Yn achos cynllun Arian B mae cap o £3,000 eisoes yn bodoli ac felly penderfynwyd na ddylid cyflwyno cap pellach.

Ceir ffurflenni cais a gwybodaeth bellach oddi wrth:

Dr Lynne Williams
Adran Datblygu Cyhoeddi
Cyngor Llyfrau Cymru
Castell Brychan
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 2JB

Ffôn: 01970 629554

E-bost: grantiau.cymraeg@llyfrau.cymru